

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıdaki sorularımın **Tarım ve Orman Bakanı İbrahim Yumaklı** tarafından Anayasa'nın 98'inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96'nci ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Serhat EREN
Diyarbakır Milletvekili

Diyarbakır'da 6 milyon 400 bin dönüm tarıma elverişli arazide başlayan buğday, arpa ve kırmızı mercimek ekimleri, son yıllarda yaşanan kuraklık, artan enerji ve gübre maliyetleri, devlet desteklerinin yetersizliği ve genç nüfusun tarımdan uzaklaşması nedeniyle ciddi risk altındadır. 2021, 2022 ve 2025 yıllarında bölgede şiddetli kuraklık yaşanmış; çiftçilere yönelik yeterli kuraklık destek mekanizmaları oluşturulmamış, yapılan TARSİM ödemeleri ise ihtiyaca yanıt vermemiştir.

Türkiye Ziraat Odaları Birliği'nin verilerine göre 2025 yılında ülke genelinde 65 ilde kuraklık yaşanmış olup, en ağır etkilerin görüldüğü Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nde çiftçiler üretimi "Allah'a emanet" durumunda sürdürdüklerini ifade etmektedirler. Enerji maliyetleri nedeniyle sulama yapamayan çiftçiler, tarımsal üretimin sürdürülemez olduğunu belirtmekte; tarımsal desteklemelerin yetersizliği ve gübre fiyatlarındaki artış da üretimden vazgeçme eğilimini güçlendirmektedir.

Ayrıca tarım yapan nüfusun yaş ortalamasının 60'a dayanmış olması, sektörde gençlerin bulunmaması ve tarım politikalarının tutarsızlığı, ülke tarımının geleceğini tehdit etmektedir. Mevcut koşullar, Türkiye'nin gıda güvencesini tehlikeye atmakta olup, acilen stratejik çözüm ve destek mekanizmalarının geliştirilmesini zorunlu kılmaktadır.

Bu bağlamda;

- 1- 2025 yılında Diyarbakır ve Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nde yaşanan kuraklığın etkilerini gidermeye yönelik hükümetiniz tarafından bugüne kadar hangi çalışmalar yapılmıştır? Bu kapsamda çiftçilere yönelik ayrı bir "Kuraklık Eylem Planı" hazırlanmış mıdır?
- 2- TARSİM kapsamında yapılan ödemelerin bölge çiftçisinin zararını karşılamakta yetersiz kaldığı belirtilmektedir. Bu konuda TARSİM desteklerinin artırılmasına dair Bakanlığınızın bir planı var mıdır?
- 3- Bölgedeki çiftçilerin en büyük gider kalemlerinden biri olan enerji maliyetlerini düşürmek amacıyla, tarımsal sulamada kullanılmak üzere özel bir enerji desteği veya enerji fonu oluşturulması düşünülmekte midir?

- 4- Gübre üretiminin yeniden kamu eliyle gerçekleştirilmesi veya çiftçilere yönelik özel gübre destekleri verilmesi yönünde bir çalışmanız var mıdır?
- 5- Tarımda genç nüfusun istihdamını artırmaya ve genç çiftçilerin tarıma yönelmesini sağlamaya yönelik mevcut veya planlanan teşvik programları nelerdir?
- 6- 2025 üretim sezonunda Diyarbakır'da buğday, arpa ve kırmızı mercimek üretiminin desteklenmesi amacıyla, bölge çiftçisine yönelik özel bir destek paketi hazırlanmakta mıdır?
- 7- Tarım politikalarında süreklilik sağlanamaması, her bakan değişikliğinde projelerin kesintiye uğraması gibi eleştiriler göz önünde bulundurulduğunda, tarım politikalarının siyaset üstü bir zeminde uzun vadeli bir ulusal plan çerçevesinde hazırlanması için Bakanlığınızca yürütülen bir çalışma bulunmakta mıdır?